LESU ZDAR

květen 2021

LESY ČR

V programu Lesy pro život objevujeme 300 studánek a cesty s příběhem

LESY PRO ŽIVOT

LESY ČR

TÉMA:
Z lesa na stůl

PROFIL:
Svoboda v hubertusu

HISTORIE:
Vápenka v Krušných horách

Vracíme sovy lesu

Nový program Lesů ČR

LESY ČR

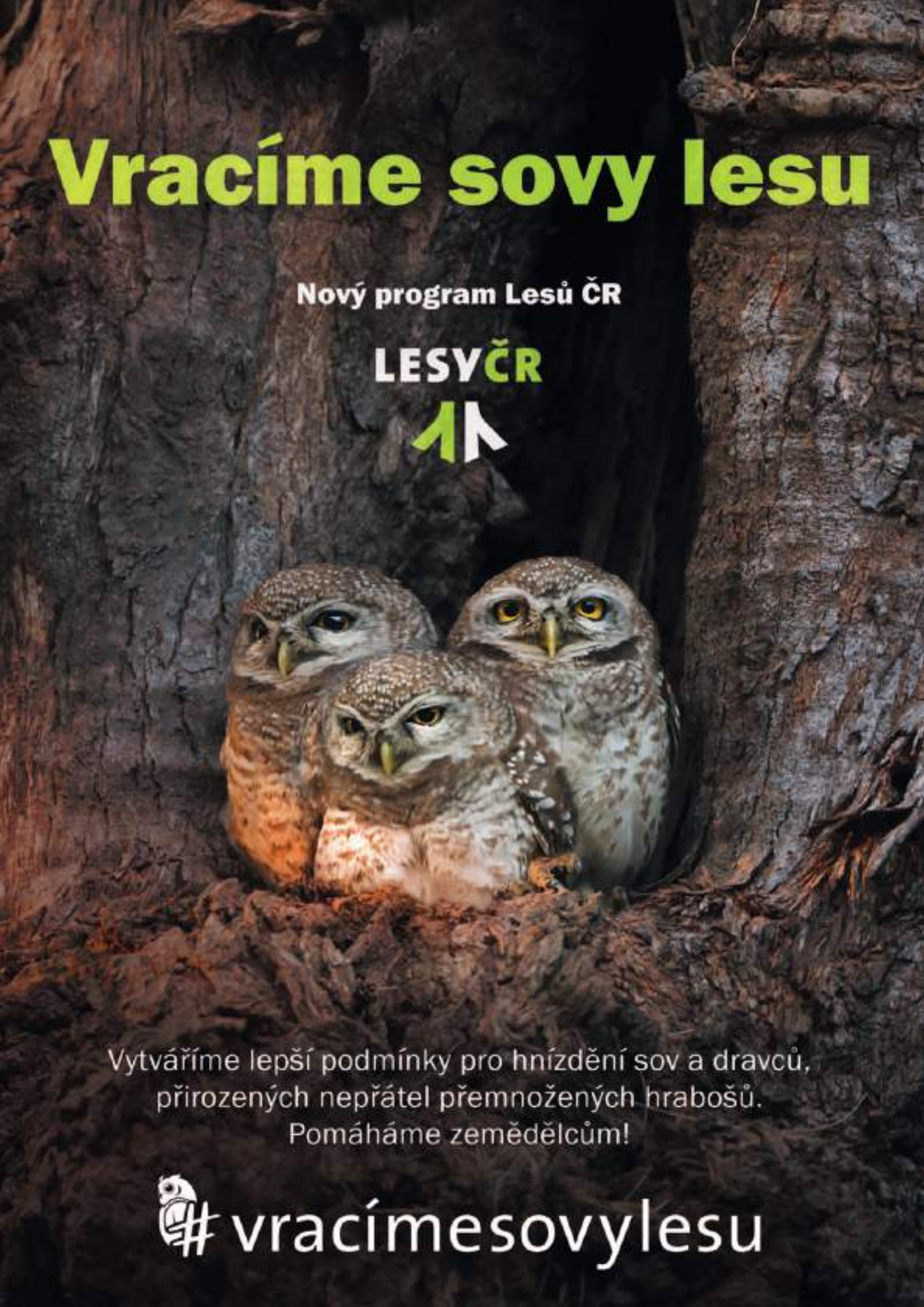

Vytváříme lepší podmínky pro hnízdění sov a dravců,
přirozených nepřátel přemnožených hrabošů.
Pomáháme zemědělcům!

#vracímesovylesu

Nenechte si ujít!

Jak se nám povedlo nastartovat program Z lesa na stůl, který pro veřejnost popularizuje zvěřinu? Str. 6

Bílí jeleni na místě téměř pohádkovém. Str. 9

Nabízíme ochutnávku tipů na výlet ke studánkám a na cesty s příběhem. Str. 12

Na návštěvě u Jany Trejtnarové, jediné ženy mezi lesními správci. Str. 16

OBSAH

2 Kaleidoskop
Zajímavosti z našeho podniku

4 Personalistika
Pracovní výročí našich kolegů

6 Téma
Z lesa na stůl

9 Pozvánka
Žleby – místo téměř pohádkové

12 Náš program
300 studánek a cesty s příběhem

16 Profil
Svoboda v hubertusu

19 Historie
Vápenka v Krušných horách

22 Výstava
Lesy pro budoucnost

23 Poslední slovo
Křehké poselství jara

Vydává: Lesy České republiky, s. p.
Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové
Redakce: redakce@lesycr.cz
Evidenční číslo MK ČR E 23696
Je distribuován zdarma. Duben 2021

ZALESNÍME NEJVĚTŠÍ PLOCHU V HISTORII

Lesy České republiky letos zalesní 21 tisíc hektarů holin a vysadí rekordních 85 milionů sazenic. Je to zhruba o třetinu víc než v předchozím roce, přičemž už loňská obnova 16 tisíc hektarů 74 miliony sazenic byla nevídaná.

„Jsme rádi, že se nám daří podstatně urychlovat obnovu krajiny po kůrovcové kalamitě. Včas jsme posílili produkci našeho semenářského závodu a napřeli maximum kapacit na sběr semen z loňské úrody. Díky tomu máme dostatek sazenic, především listnáčů. Dokážeme proto podstatně urychlit sázení smíšených lesů nové generace. Odvrátili jsme hrozbu, před níž varovala řada lesnických odborníků, že nebude dostatek sazenic listnatých stromů. To považuji za velký úspěch. V lesích tak sázíme 67 procent listnáčů a 33 procent jehličnanů a v tomto trendu budeme pokračovat,“ říká generální ředitel podniku **Josef Vojáček**.

OBNOVA MOKŘADU A TŮNÍ NA HODONÍNSKU

Obnovu mokřadu a několika tůní na potoce Olšička v lesích na Hodonínsku dokončily Lesy České republiky na konci března. Jedná se o další počin v rámci programu **Vracíme vodu lesu**, díky němuž se zlepší vodní režim, a tedy i klima, což prospívá lesům, rostlinám i živočichům.

„V pramenné části Olšičky jsme obnovili mokřad, ve kterém zadržuje vodu nový propustek na lesní cestě,“ řekl vedoucí polesí Hodonín **Karel Ondráček**. Níže po proudu se vyhloubily dvě tůně. Nejpatrnější je ale obnova velké, sedimentem zanesené lesní tůně, která kvůli chybějícímu stavidlu zadržovala jen malý objem vody. *„Tůň jsme vyčistili, hráz opravili a instalovali nové vypouštěcí zařízení,“* pokračoval vedoucí polesí. *„Všechny obnovené vodní tůně se rychle zaplnily vodou a předpokládáme, že v nich najdou místo pro život mnohé druhy chráněných obojživelníků.“* Náklady na obnovu mokřadu a tůní přesáhly 1,3 miliony korun, podnik na tento projekt čerpal dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

UCHEM V MECHU

O letních adjunktech, studentech a žácích středních a vysokých lesnických škol, kteří od června do září získávají ve státních lesích zkušenosti a pomáhají s vyhledáváním kůrovcových stromů, i dalších lesnických činnostech mluví v dubnovém podcastu **Šárka Matějíčková**, vedoucí Personálního odboru a ekonomiky práce Lesů ČR.

LESY A PŘÍRODA KOLEM NÁS

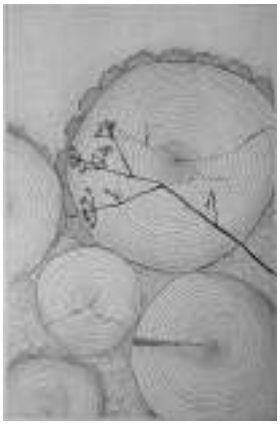

Zleva: „V lese to žije" (kategorie dospělých), „Strom v čase" (kategorie dospělých), „Stromy v barevném kabátku (kategorie MŠ).

Na jaře proběhlo vyhodnocení místního kola 11. ročníku výtvarné soutěže „Lesy a příroda kolem nás", mezi jejíž vyhlašovatele patří také Lesy České republiky. Do místního kola byly přihlášeny práce nejen z Jihočeského kraje, ale i z jižní a severní Moravy – Znojma, Mikulova a Nového Jičína. Vzhledem k vyhlášeným vládním opatřením se bohužel neuskutečnilo slavnostní vyhodnocení a ocenění vítězným uchazečům bylo zasláno poštou. Oceněné práce postupují do krajského kola. *(Ing. Kamil Bjaček, OŘ jižní Čechy)*

NA BORKOVICKÝCH BLATECH SE ZASE ZAČNE TVOŘIT RAŠELINA

Lesy ČR obnovily 9 hektarů a projekt pokračuje! Obnovit tvorbu rašeliny na Borkovických blatech, historickém jihočeském rašeliništi, zadržet v krajině vodu a vytvořit biotop pro vodomilné rostliny i živočichy bylo cílem dalšího dokončeného projektu Lesů České republiky. Během první etapy podnik investoval bezmála 250 tisíc korun, dalších 210 tisíc přispělo z dotačního programu Ministerstvo životního prostředí ČR. S těžbou rašeliny se v katastru Borkovic skončilo v 80. letech minulého století. Kvůli odvodňovacím kanálům pak plochy postupně vysychaly a zarůstaly náletovými dřevinami. *„Kanály jsme tedy na 4,1 kilometru zaslepili a přehradili 43 dřevěnými přehrážkami, které na více než devíti hektarech lesa zadrží vodu a postupně se tak obnoví i tvorba rašeliny,"* řekl **Martin Poláček**, náměstek pro vodní hospodářství a investice z Oblastního ředitelství jižní Čechy. Podobná opatření se osvědčila při revitalizacích šumavských rašelinišť. *„Jsou poměrně levná, ale účinná. Už po několika týdnech se znatelně zastavil odtok vody z oblasti a vytvořily se rozsáhlé mokřady,"* pokračoval Poláček. V jižní části území vznikla asi dvouhektarová laguna s mělkou vodou, kterou využijí k rozmnožování obojživelníci. Projekt pokračuje druhou etapou na více než 60 ha lesa. Opět se podniku podařilo získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí. *(Eva Jouklová)*

BUDOUCÍ LESNÍCI ADJUNKTY

Získat zkušenosti, pomoci v lesích v kůrovcové sezóně a něco si vydělat mohou i letos žáci a studenti středních a vysokých lesnických škol coby letní adjunkti Lesů ČR. Žádost stačí poslat do konce července na e-mail **brigada@lesycr.cz**. Podnik s projektem začal v roce 2018 a dosud v sezóně zaměstnal více než 440 brigádníků. *„Studentskou výpomoc využijeme v době největší kůrovcové aktivity. Adjunkti budou vyznačovat napadené stromy, čeká je pravidelná kontrola obranných opatření, pomoc s asanací kůrovcového dříví a práce spojené s obnovou lesa. Díky tomu se seznámí s lesnickým provozem a my si vytipujeme šikovné budoucí kolegy,"* řekl generální ředitel Lesů ČR **Josef Vojáček**.

V prvním pololetí roku 2021 někteří naši kolegové oslaví pracovní jubileum.

25 let

ŠVÉDA JOSEF, revírník r. Praděd II, LS Janovice
RYŠKOVÁ DAGMAR, referent účetnictví II, LS Buchlovice
SIDORJAK DAVID, revírník r. Rabštejn, LS Plasy
Bc. BARTOŠ MAREK, revírník r. Polánka, LS Klatovy
BOKR LUBOMÍR, revírník r. Smrčiny, LS Toužim
Bc. LACINA MARTIN, revírník OSL r. Kunětická hora, LS Choceň
GRUNCL PATRIK, revírník r. Potštejn, LS Rychnov nad Kněžnou
MACKOVČIN MIROSLAV, revírník r. Seletice, LS Brandýs nad Labem
SMUTNÝ PETR, lesní dělník v PČ, LZ Židlochovice
Ing. HAMÁK MARTIN, specialista GIS, Ředitelství LČR
Ing. JAČKA JAROSLAV, vedoucí Polesí Višňová, LZ Konopiště
VONDRYS PAVEL, lesní l.ú. Bratčice, LZ Konopiště
URBÁNEK MAREK, provozní elektromechanik, LZ Židlochovice
JEŽDÍK JAROSLAV, lesní l.ú. Pavlův Studenec, LZ Kladská
Bc. ŠLESINGER IVO, referent archivář, Ředitelství LČR
ŠÍMA MIROSLAV, lesní dělník, LS Hluboká nad Vltavou
Ing. ČACKÝ JAROSLAV, lesní správce LS Ještěd, LS Ještěd
GRYGAROVÁ DAGMAR, referent pro katastr a restituce, LS Náměšť nad Oslavou
MICHALICOVÁ EVA, lesní dělník v PČ, LZ Boubín
Ing. GREPL RADOSLAV, revírník r. Hanušovice, LS Hanušovice
ŠPERL MIROSLAV, traktorista – mechanizátor, LZ Boubín
SCHWARZ LEOŠ, revírník r. Kytlice, LS Rumburk
Ing. RUSNOK RICHARD, referent odbytu, LS Jablunkov
Ing. MEIXNER PAVEL, revírník r. Jedlí, LS Hanušovice

20 let

MURÁRIK MARIAN, revírník r. Dolní Krupá, LS Ještěd
ŠLAPÁK ZDENĚK, revírník r. OSL Mnichovo Hradiště, LS Ještěd
LOZIÁŠ JOSEF, traktorista, LZ Židlochovice
Ing. FIŠER KAREL, ředitel OŘ, OŘ východní Čechy
Bc. STRNAD ALEŠ, lesní l.ú. Výhledy, LZ Boubín
REZKOVÁ JARMILA, obsluha strojů PDV, LZ Boubín
LIGOCKI JIŘÍ, revírník r. Dolní Lomná, LS Jablunkov
BRODSKÝ MARTIN, revírník r. Rozkoš, LS Ještěd
HOUSKOVÁ IVANA, referent účetnictví I, LS Jindřichův Hradec
ODVÁRKOVÁ RENATA, referent pro katastr a restituce, LS Lanškroun
Ing. PILAŘ JOSEF, revírník r. Maleč, LS Ledeč nad Sáz.
Ing. BAJZA ROMAN, specialista obchodu, OŘ severní Morava
Ing. FOLTA SVATOPLUK, revírník r. Praděd, LS Janovice
LHOTÁK JAROSLAV, lesní dělník, LS Horní Blatná
Bc. SEDLÁK MARTIN, vedoucí finanční účtárny, LZ Konopiště
BRDÍČKOVÁ SOŇA, referent pro VZ, DNS a dotace, OŘ jižní Morava
Ing. HILLERMANN TOMÁŠ, Ph.D., MBA, specialista obchodu, OŘ východní Čechy
PEŠKOVÁ BLANKA, lesní dělník v PČ, LZ Boubín
KOTÁSEK TOMÁŠ, lesní dělník v PČ, LZ Židlochovice
BUBLÍK PETR, revírník r. Citajl, LS Vyšší Brod
KAŠPAROVÁ IVANA, uklizečka, LS Stříbro
Ing. BROŽOVSKÝ JINDŘICH, revírník r. Sedlice, LS Vodňany

15 let

FRANK ROSTISLAV, technický pracovník LH, LS Bruntál
POKORA JAROSLAV, revírník r. Smědava, LS Frýdlant v Čechách
DIVIŠ JIŘÍ, referent odbytu, LS Hanušovice
TOMÁŠEK PETR, technik LS, LS Jeseník
RÁKOSNÍKOVÁ JANA, referent účetnictví II, LS Ještěd
Ing. DOUBRAVA ALEŠ, technik LS, LS Lanškroun
Ing. POPELKA JIŘÍ, revírník r. Horní Cerekev, LS Pelhřimov
VETÝŠKA RADEK, revírník r. Zlatomlýn, LS Telč
VONDRKA ŠTĚPÁN, revírník r. Zámecký, LS Třeboň
Ing. MÍŠEK LADISLAV, revírník r. Radany, LS Vodňany
HANZLÍK LIBOR, revírník r. Starý Brunst, LS Železná Ruda
Ing. DOVRTĚL JAN, referent ochrany přírody, LZ Židlochovice
DiS. JOCH JAN, technik polesí, LZ Židlochovice
KOŘÍNEK FRANTIŠEK, traktorista v přibližování, LZ Židlochovice
Ing. LANGER VÁCLAV, inspektor ochrany přírody, OŘ severní Morava
Ing. SOLNICKÝ JIŘÍ, správce toků, OŘ severní Morava
Ing. GIERTLOVÁ ALENA, kontrolor, OŘ východní Čechy
Ing. ČECH ROSTISLAV, pěstební inspektor, OŘ Vysočina
KALSER JAN, technik stavebních investic, OŘ západní Čechy
ŠEDIVÝ SVATOPLUK, interní auditor – senior, Ředitelství LČR
FLÍDROVÁ JANA, referent účetnictví, Ředitelství LČR
Ing. PRAUSOVÁ MARCELA, účetní, Semenářský závod
FOLDYNA STANISLAV, lesní dělník, LS Frýdek Místek
Ing. VACEK VÁCLAV, lesní správce, LS Frýdlant v Čechách
Ing. BOHUMÍNSKÝ FILIP, referent pro katastr a restituce, LS Litoměřice
ČIČMANEC MARTIN, lesní dělník v PČ, LZ Kladská
Ing. KARAS TOMÁŠ, technik LS, LS Bučovice
Bc. KŘÍDLO MARTIN, referent pro katastr a restituce, LS Děčín
Ing. PLURA JIŘÍ, revírník r. Čavisov, LS Opava
Ing. ORSÁG ROMAN, referent pro katastr a restituce, LS Vsetín
Ing. BECHYNSKÝ MATOUŠ, lesní správce, LS Žatec
Ing. ŠIMURDA JAN, lesní l.ú. Křemže OLH, LZ Boubín
NEČAS ZBYNĚK, referent BOZP a PO, LZ Židlochovice
VRŇÁK MARTIN, dělník v bažantnici, LZ Konopiště
JELÍNEK FRANTIŠEK, revírník r. OLH Přelouč, LS Nasavrky
MARHOUN JINDŘICH, DiS., revírník r. Chlum, LS Třeboň
KOSTOHRYZ VÁCLAV, revírník r. Těšínov, LS Vodňany
Ing. KARLACH ZDENĚK, revírník r. Dopler, LS Vyšší Brod
BULÍN ROMAN, lesní dělník v TČ, LZ Konopiště
PEŠTUKOVÁ OLGA, referent hospodářské správy, Ředitelství LČR
Ing. MLYNÁŘ PETR, lesní správce, LS Choceň
JÁNSKÝ TOMÁŠ, revírník r. Trnava, LS Vsetín
MUŠKA KAREL, správce toků, OŘ Vysočina
ČEJKOVÁ MARCELA, lesní dělník v PČ, LZ Boubín
VACÍK JAN, technik střediska, LZ Boubín
KOČERHA PAVEL, traktorista v přibližování, LZ Konopiště
SYRŮČKOVÁ LENKA, referent – správa majetku, Ředitelství LČR
VÁVROVÁ KATEŘINA, referent pokladny, FKSP, Ředitelství LČR
Ing. HLOUŠEK FRANTIŠEK, specialista zadávání veřejných zakázek, Ředitelství LČR
NEDVĚD JIŘÍ, revírník r. Kolence, LS Jindřichův Hradec
Ing. ZAJPT PETR, revírník r. Semily, LS Jablonec nad Nisou
VÉBER MIROSLAV, řidič NA s přívěsem, LZ Boubín
VÉNOS LUKÁŠ, revírník r. Brníčko, LS Hanušovice
ŠVAGERKOVÁ MARCELA, referent účetnictví, Ředitelství LČR
FÉL IMRICH, traktorista, LZ Kladská
KOCURKOVÁ EVA, referent pro VZ, DNS a dotace, OŘ jižní Morava
JUDr. KOTÁSEK RICHARD, právník – spec. na veřejné zakázky, Ředitelství LČR
Ing. ŠŤASTNÝ LUBOMÍR, správce toků, OŘ severní Čechy

10 let

Ing. ŠINDELÁŘOVÁ BLANKA, revírník r. Hranice, LS Františkovy Lázně
TRGIŇA KAREL, revírník r. Aš, LS Františkovy Lázně
Ing. RAPOUCH JIŘÍ, revírník r. Hrotovice, LS Třebíč
KRAJČÍK FRANTIŠEK, lesní dělník v PČ, LZ Židlochovice
Ing. KOTINSKÁ IVA, technik stavebních investic, OŘ jižní Morava
Bc. BOBČÍK ROMAN, revírník r. Uherský Brod, LS Luhačovice
ŠENKÝŘ MIROSLAV, revírník r. Lichnice, LS Nasavrky
Ing. KOPECKÝ JAN, zástupce LS, LS Vsetín
Ing. SVOBODOVÁ HANA, inspektor genetiky pěstování a ochrany lesa, LZ Kladská
Ing. NOVOTNÁ PETRA, referent pozemkové evidence, OŘ východní Čechy
PÁNKOVÁ JANA, referent pozemkové evidence, OŘ západní Čechy
Ing. FETTERS JAN, referent CEVT, Ředitelství LČR
Ing. REMEŠ MICHAL, zástupce ředitele pro obchod, Semenářský závod
Ing. DYMÁK MARTIN, revírník r. Mlázovice, LS Hořice
TREFNÝ JOSEF, operátor harvestoru, LZ Konopiště
ZAVŘEL PAVEL, revírník r. Drnovice, LS Bučovice
MÍŠEK MARTIN, technik LS, LS Horní Blatná
CÍNA MILAN, lesní dělník v TČ, LZ Boubín
Ing. KJUČUKOV PETR, technický pracovník, LZ Konopiště
Bc. MOUCHA MARTIN, interní auditor – senior, Ředitelství LČR
LUDÍN JOSEF, lesní dělník v TČ, LZ Židlochovice
DVOŘÁK DUŠAN, lesní dělník v PČ, LZ Židlochovice
Ing. ŠIMON VÁCLAV, referent pro katastr a restituce, LS Děčín
SKLENÁŘ RADEK, revírník r. Plesná, LS Františkovy Lázně
Bc. VITEŠNÍK ADAM, revírník r. Dlouhá Loučka, LS Janovice
KOTRCH MARTIN, revírník r. Moldava, LS Litvínov
KULHAN RENÉ, referent pro katastr a restituce, LS Svitavy
KUSÍKOVÁ MIROSLAVA, lesní školkař, LZ Kladská
Ing. KAVKOVÁ MARKÉTA, inspektor ochrany přírody, OŘ východní Čechy
VESELÁ EVA, referent – mzdová účetní, Ředitelství LČR
Ing. KILBOVÁ VERONIKA, technický pracovník, Ředitelství LČR
Ing. PŮBAL ROMAN, referent odbytu, LS Hluboká nad Vltavou
Bc. VOLF TOMÁŠ, revírník r. Hůrka, LS Toužim
KOCHMA MIROSLAV, lesní l.ú. Polučí, LZ Boubín
ALBRECHT PAVEL, lesní l.ú. Vimperk, LZ Boubín
SYNEK JIŘÍ, obsluha strojů PDV, LZ Kladská
VRŇÁK MIROSLAV, lesní l.ú. Neveklov, LZ Konopiště
FARA JAN, revírník r. Chýnov, LS Tábor
Ing. RUSKOVÁ DANA, referent pro katastr a restituce, LS Třebíč
DROBIŠOVÁ VĚRA, metodik účetnictví, OŘ severní Morava
ČERNÝ VÁCLAV, technik stavebních investic, OŘ západní Čechy
Bc. ROLKOVÁ GABRIELA, referent archivář, Ředitelství LČR

Z LESA NA STŮL

Z LESA NA STŮL je společný projekt Lesů ČR a Vojenských lesů a statků ČR, jehož cílem je zvýšit zájem českých spotřebitelů o konzumaci zvěřiny. Společně jsme v srpnu loňského roku představili na webovém portálu www.zlesanastul.cz síť desítek prodejních míst po celé republice, kde si mohou maloodběratelé prvotřídní zvěřinu koupit bez dalších prostředníků. Jedná se výhradně o zvěř garantované kvality i původu.

Spotřeba zvěřiny je v tuzemsku v porovnání s jinými evropskými státy poměrně nízká. Zatímco průměrný Čech za rok zkonzumuje přes 80 kilogramů masa hospodářských zvířat, zvěřiny jen asi kilogram. Cílem webu je jednak otevřít atraktivní, přehledný prodejní kanál, tentokrát zaměřený přímo na občany, kteří v minulosti často ani nevěděli, kde zvěřinu, s výjimkou několika specializovaných obchodů, koupit. A rovněž chceme touto cestou prezentovat zvěřinu jako vysoce jakostní, zdravou, dietní, ale i cenově dostupnou potravinu.

Zájemci o zvěřinu naleznou na našich webových stránkách přehledovou mapu České republiky s označenými prodejními místy. Po zvolení prodejního místa se zobrazí kontaktní informace, ceník a poptávkový formulář, přes který je možné zadat požadavek. Uživatelé také najdou řadu praktických informací, jako jsou způsob předání zvěřiny, výpočet ceny, doporučený způsob uchování a zpracování.

Zároveň se zde naše kolegyně a kolegové podělili o řadu ověřených kuchařských receptů, které se v lesnických rodinách často dědí z generace na generaci.

Od prvních dnů spuštění projektu Z lesa na stůl jsme zaznamenali obrovský zájem veřejnosti o novou službu. Přiznáváme, že nás potěšil i velmi pozitivní ohlas v médiích. Již v lednu tohoto roku, když jsme zpracovávali výsledky ankety z prodejních míst, jsme mohli konstatovat, že výsledky projektu předčily naše očekávání.

FAKTA

- Počet prodejních míst LČR v roce 2020: 40
- Počet objednávek za rok 2020 přes webový formulář: 1600
- Počet vyřízených objednávek za rok 2020: 1700
- Odhad prodané zvěřiny za rok 2020: 42,5 t
- Nejčastěji poptávaný druh zvěře: 1. prase, 2. srnec, 3. daněk
- Nejčastěji poptávaná váha: 10–30 kg

Prostřednictvím webového formuláře bylo ke konci loňského roku zasláno přes 1600 poptávek. Další stovky zájemců se ozvaly přímo kontaktním osobám na jednotlivých prodejních místech, mnohdy opakovaně. Zájem veřejnosti o nákup zvěřiny byl tak velký, že v řadě prodejních míst musel vzniknout pořadník zájemců, které postupně uspokojujeme. V několika případech dokonce pořadník převýšil reálné kapacity lovu v honitbách.

Podle informací z jednotlivých prodejních míst tak odhadujeme, že jsme ke konci roku vyřídili přibližně 1700 objednávek v celkovém rozsahu necelých 42,5 tuny zvěřiny. Mile nás překvapilo, že pro kupující nebylo překážkou ani to, že se zvěř prodává v celých kusech, tzv. v dece či škáře.

Zatímco průměrný Čech za rok zkonzumuje přes 80 kg masa hospodářských zvířat, zvěřiny jen asi kilogram.

Na druhou stranu je nutno podotknout, že zájem o část uloveného kusu, či stažení a rozbourání, byl nejčastější požadavek zájemců z webového formuláře. Naši zaměstnanci tak museli zájemcům vysvětlovat, za jakých podmínek je možné prodej uskutečnit v souladu s platnou veterinární legislativou.

O jaký druh zvěřiny byl největší zájem? Největší poptávku jsme zaznamenali po zvěřině zvěře černé, následuje zvěř srnčí a na třetím místě dančí. Ze zpětné vazby z prodejních míst jsme zjistili, že zájemci často neupřednostňovali ani konkrétní druh

zvěře, ale spíše „zvěřinu“ o váhovém rozpětí mezi 10 až 30 kg, což srnčí zvěř a selata prasete divokého splňují.
Našemu podniku se tak díky tomuto projektu podařilo v období nízkých výkupních cen prodat značné množství zvěřiny přímo koncovým zákazníkům. Zároveň se díky úsilí velké části uživatelů honiteb o přímý prodej zvěřiny zvýšilo a zlepšilo povědomí o zvěřině jako takové, ale i o její dostupnosti a podmínkách, za kterých ji lze konečným odběratelům dodávat.
Prodej v tzv. malém množství nám pomohl velice dobře překonat dočasné problémy s odbytem zvěřiny v roce 2020 a věřím, že se ho i díky rozvolnění podmínek prodeje v malém množství zvěřiny podaří ještě rozšířit. V současné době probíhá dodávka chladících zařízení, které umožní prodej touto formou na nových místech.
Na druhou stranu je nutné dodat, že bez zvěřinových závodů a jejich služeb se pochopitelně neobejdeme. Časové vytížení personálu při administraci a plnění většího množství objednávek má také své limity. V případě velkých či více režijních honiteb na našich organizačních jednotkách jsme se bez spolupráce se specializovaným zvěřinovým závodem neobešli a rozhodně neobejdeme ani v budoucnu.

Ing. Petr Smutný,
metodik myslivosti a ochrany lesa,
Ředitelství LČR

ŽLEBY – MÍSTO TÉMĚŘ POHÁDKOVÉ

Na hranicích dvou krajů, osm kilometrů od města Čáslavi, leží obec se stejnojmenným zámkem a oborou – Žleby. Už z dálky vás vítá silueta s věžičkami romantického zámku ze 13. století, který díky pohádkám, jako například O Šípkové Růžence nebo Kouzla králů, všichni známe z televizních obrazovek.

K zámku přiléhá anglický krajinářský park. Na jeho konci stačí přejít dřevěný most a ocitnete se v ukázkové obůrce, která je součástí obory Žleby. Ta má rozlohu 120 hektarů a je především známá tím, že se tu můžete setkat s jeleny. Ani ti však nejsou, jako celé toto místo, obyčejní. Pan oborník se zde stará o chov bílé jelení zvěře. Protože se jedná o ukázkovou obůrku Lesů ČR, která je od května do září přístupná veřejnosti, můžete je pozorovat i poměrně zblízka.

Vyprávění o tomto zvláštním druhu zvěře by vydalo na další článek. Ale když přijedete, o minulosti, současnosti i dalších plánech k zajištění prosperity chovu a zachování této přírodní rarity pro budoucnost se dozvíte na informačních panelech v dřevěném informačním centru, které je součástí obůrky. Přesto si neodpustím krátký rozhovor s místním oborníkem, kterým je **Ing. Zdeněk Nevole**. Začínáme od doby, kdy tady své působení začínal.

„Na místo oborníka jsem nastoupil na jaře roku 1993. Oboru jsem už tenkrát velmi dobře znal, protože jsem sloužil jako myslivecký referent Lesního závodu Ronov nad Doubravou, kam před transformací lesního hospodářství obora Žleby územně patřila.“

Za tu dobu jste určitě hodně zažil, které okamžiky považujete za nejdůležitější?

„Tím nejdůležitějším bylo určitě samotné vybudování obůrky. Po navrácení obory Žehušice dědicům původních vlastníků byla totiž tamní ukázková obůrka uzavřena a veřejnost ztratila možnost bílé jeleny v České republice pozorovat. Obůrka ve Žlebech, umístěná hned za vodopádem zámeckého parku, byla poprvé otevřena veřejnosti 4. července 1998 a každoročně si cestu do ní nachází stále více návštěvníků.

Důležitou shodou náhod bylo navázání spolupráce s provozovateli Záchranné stanice pro volně žijící živočichy Lipec u Hrochova Týnce, kteří zde již mnoho let, mimo péče o zraněná zvířata, předvádějí i velmi pěkné sokolnické ukázky. Za velmi důležité také považuji vybudování provozního zařízení, které bylo dokončeno v roce 2004 a návštěvníci kromě pozorování spárkaté zvěře určitě ocení i moderní zázemí vybudované pro příchozí.“

Co Vás tady nejvíce potěšilo a naopak zklamalo?

„Obůrka je postupně rozšiřována a navštíví ji každoročně kolem 30 tisíc lidí, kteří se často znovu vracejí. Dřevěný most, dětské hřiště, vstupní část i provozní zařízení srubové konstrukce propagují dřevo jako kvalitní stavební materiál. Za největší úspěch považuji vesměs kladné hodnocení veřejnosti. Kromě nevyčerpatelné lidské hlouposti k žádným zklamáním naštěstí většinou nedochází. Z toho vystupují snad jen dvě události. Jednou z nich je nikdy nevyšetřená krádež kapitálního muflona a druhou pokus o zranění, či spíše zabití, zvěře, kdy bylo ve výběhu nalezeno jablko napíchané velmi ostrými hřebíky.“

Po tomto krátkém zastavení exkurze pokračuje okolo oplocených výběhů s dalšími druhy zvěře. Jsou tu siky, daňci, divočáci, ve vysokém porostu schovaný tak, že je téměř neviditelný, srneček. Zblízka se přichází předvést také rozličné vodní ptactvo. Opeřeným obyvatelům přírody se věnuje malá výstava ptačích budek a informace o jejich vyvěšování a udržování. Vyvěšováním budek podnik dlouhodobě podporuje biodiverzitu v lesích a v rámci programu **Vracíme sovy lesu** také pomáhá bojovat s přemnoženými hlodavci.
V areálu je umístěna expozice dravců a sov ze Záchranné stanice Lipec. Díky nadšeným mladým lidem tu můžete v sezóně vidět i letové ukázky s výkladem, který zaujme dospělé a nadchne děti.

A právě děti ocení i další atrakci tohoto areálu. Než odejdou, v blízkosti brány si vyzkouší dřevěné herní prvky, na kterých si mohou zaskotačit, zatímco jejich doprovod si možná rád odpočine na blízkých lavičkách. Pokud budete odcházet z parku podél zámecké zdi vlevo, půjdete kolem úhledného domku, kde má pan oborník kancelář. Truhlíky na oknech, upravené okolí a kočky podřimující na parapetu jsou připomínkou pečlivých a laskavých hospodářů.
Pokud by bylo třeba jedno slovo k charakteristice tohoto místa, jaké by to bylo? Napadlo mě „útěšný“, slovo nemoderní a téměř zapomenuté, ale proč ne, když se s námi loučí lesknoucí střechy romantického zámku.

Ladislava Řehounková, odbor vnějších vztahů

300 STUDÁNEK A CESTY S PŘÍBĚHEM

Lidé chtějí v lesích ve stále větší míře aktivně trávit volný čas, relaxovat, hledat a nacházet tolik potřebný klid. A právě k zajištění potřeb široké veřejnosti, která naše lesy navštěvuje, jsme vyhlásili program Lesy pro život.

V rámci tohoto Programu vzniknou v lesích spravovaných státním podnikem v příštích pěti letech stovky větších či menších staveb, odpočívadel, přístřešků, naučných tabulí. Budeme pokračovat v rozsáhlé obnově tůní, studánek, lesních zákoutí, vyhlídek.

V průběhu letošního roku pozveme veřejnost k návštěvě 300 studánek, které jsme buď zrekonstruovali, nebo jejich okolí zvelebili a opatřili zázemím.

K této pozvánce přidáváme i na 80 tipů na procházku cestou s příběhem, tedy na výlet, kde se kromě zážitku v přírodě lidé dozvědí i něco zajímavého, leckdy až pohádkového.

Všechny tyto objekty budou osazeny tabulkami s QR kódem, jehož pomocí se lidé dostanou na stránky www.klubnoveholesa.cz, nebo do stejnojmenné aplikace, a tam se dozvědí informace o navštívené studánce a jejím okolí či si přečtou příběh či další zajímavosti spojené s vybranou cestou.

Navíc prostřednictvím tohoto kódu budou za každý navštívený objekt sbírat body a po naplnění svého „účtu“ získají i věcnou odměnu, kterou si budou moci sami vybrat v našem e-shopu.

Zaujal tento program i vás? Naši kolegové pro vás tedy připravili malou ochutnávku toho, co jsme jako jarní dárek připravili veřejnosti v rámci programu **Lesy pro život**.

STUDÁNKA BĚLINKA (OŘ jižní Morava)
Studánka Bělinka se nachází v obci Bílovice-Lutotín v okrese Prostějov v Olomouckém kraji. Leží v blízkosti chatové osady obce Zdětín, kousek od hlavní cesty. V blízkosti najdete Bělecký mlýn, který byl postaven v 16. století. V roce 1928 vyhořel a na jeho místě bylo postaveno výletní centrum. Dnes zde stojí hotel. Stejnojmenně nazvaná obora nabízí návštěvníkům k vidění jeleny, daňky, ale i černou zvěř.
„Říká se, že ve mlýně kdysi žil chamtivý mlynář, který chtěl v lese ukrýt poklad. Jednou v noci se dal do kopání, a jakmile mu jáma sahala k pasu, zaskřehotal nad ním obrovský černý pták a udeřil ho křídlem. Mlynář se tak vyděsil, že všeho nechal a utíkal domů, kde do rána skonal. V jámě, kterou stačil vykopat, té noci vytryskl pramen čisté vody a dal základ této studánce.“

ELIŠČINA STUDÁNKA (LZ Konopiště)
Studánku najdete u lesní cesty Eliščina v nadmořské výšce 510 metrů nad mořem. Vrch Plešivec nemá žádný vodní tok, a tak zásobárnou vody je jen několik udržovaných studánek. Lesy České republiky se jako vlastník okolních pozemků snaží například i formou stavby tůní zadržovat vodu v krajině a vytvářet tak vhodné podmínky pro rostliny a živočichy na vodu vázané.
Na nedalekém rozcestí je odbočka ke skalnímu útvaru „Viklan“. Jedná se o křemencový balvan, který je zhruba 2 metry vysoký a 3 metry dlouhý. Pravděpodobně po zásahu blesku, který jej posunul z ložiska, se od 19. století již neviklá. Podle legendy se vikláním balvanu dal přivolat déšť nebo ověřit věrnost ženy – ta, která jím nepohnula, byla nevěrná. Od Viklanu dále pokračuje naučná stezka „Z Jinec na Olymp Brd“. Informační tabule nedaleko od Viklanu popisuje také historii partyzánského odboje za druhé světové války. I Plešivec má z této doby svoji památku. Kousek nad rozcestím u Klínku je pomníček neznámého partyzána. Koncem dubna 1945, tedy nedlouho před koncem války, zde byl zastřelen sovětský zajatec, který utekl z vlaku, zastaveného den před tím poškozením mostu přes řeku Litavku. Prý ho k partyzánům převáděl další ozbrojený muž, který ale německým vojákům nezraněný utekl. Měl to být člen oddílu Priboj, který v těchto lesích působil.
Na hřbitově v Hostomicích stojí náhrobek dalšího bojovníka tohoto oddílu, nadporučíka Romana Rudnika, který snad také padl na Plešivci. Poslední výstřely druhé světové války na Brdech padly 15. května 1945.

GABRIELKA (OŘ jižní Morava)
Název této cesty s příběhem je spjat se skladatelem Bedřichem Smetanou.
První zmínka návštěvy Bedřicha Smetany v Týně nad Bečvou je z roku 1852, kdy přijel na poznání své sestry a švagra, kteří působili v místním pivovaru. Okolní příroda a hrad Helfštýn mu učarovaly a odpočíval zde i se svou rodinou od hektického života v Praze. Druhá zmínka o skladateli je roku 1854, kdy zde pobýval se svojí manželkou Kateřinou a dcerami Bedřiškou a Gabrielou. Jeho dvouletá dcera Gabriela trpěla tuberkulózu a Smetanovi doufali, že čistý venkovský vzduch jejich dceři pomůže. Podnikali s ní výlety po okolí a jejich oblíbená trasa vedla právě po lesní cestě Gabrielka, která lemuje údolí řeky Bečvy. Malá Gabriela ale přesto 9. července 1854 zemřela. Připomíná jí pomník u kostela Panny Marie v Týně nad Bečvou. A právě na počest Smetanovy dcery začali místní obyvatelé tuto cestu nazývat Gabrielka.

KOBLÍŽEK (OŘ Vysočina)
V lese zvaném Koblížek se nedaleko stejnojmenné lesní cesty na začátku 20. století našel jeden z největších zlatých pokladů nalezených na našem území.
K pokladu se váže následující pověst: Kdysi dávno žil v nedaleké vsi zámožný sedlák, který byl tuze šetřivý a pro zlaťák by si nechal vrtat koleno. Jednoho dne přišel do vsi dráb a začal verbovat. Sedlákovi se na vojnu nechtělo, a tak se snažil drába podplatit. Ten byl ale neoblomný jak skála a poslal sedláka domů, ať si sbalí potřebné věci a připraví se na odchod do války. V tu chvíli by se v sedlákovi krve nedořezal. Netrápila ho ani tak válka, ale pocit, že doma musí nechat všechno své bohatství. Nelenil, všechny své zlaťáky sebral do rance, vzal psa a běžel do blízkého lesa. Tam zlaťáky zakopal pod pařez a psovi poručil, že je musí před všemi chránit, dokud se nevrátí z války.
Čas plynul a po šesti letech bylo po válce. Sedlák ošlehaný léty a hrůznými zážitky z války se vracel domů. V tu chvíli si vzpomněl na své zlaťáky a jeho cesta se stočila k lesu. Zarostlý vousem a špinavý si to mířil ke svému pokladu, jenže pes ho nepoznal a svého pána zardousil. Stalo se tak zrovna v okamžiku, kdy v nedaleké Kamenici nad Lipou zvony svolávaly na Velikonoční mši. Od té doby je možné tohoto psa o Velikonocích spatřit pobíhat mezi obcí Knížata a Kamenici nad Lipou.
Procházka po asfaltové cestě stinným prostředím lesa Koblížek je vhodná i pro kočárky a odrážedla.

FRANCOUZSKÁ CESTA

(OŘ západní Čechy)
Francouzská cesta je jedna z mnoha lesních cest přírodního parku Sedmihoří a tvoří slepou odbočku stejnojmenné naučné stezky. Toto území je součástí Stříbrské pahorkatiny a tvoří ho téměř dokonale půlkruhová soustava vrcholů. Nejvyšším z nich je Racovský vrch (619 m n. m.). A právě z rozcestí Pod Racovským vrchem vede tato necelý kilometr dlouhá Francouzská cesta k rozcestí U Vidic.
Tento místní název pochází z období konce druhé světové války. V letech 1942 až 1945 byli do oblasti Sedmihoří deportováni francouzští zajatci, aby zde stavěli lesní cesty, které pak tvořily základ dopravní sítě pro těžbu a zpracování dřevní hmoty pro „říši“. Zajatci zde pracovali až do dubna 1945, kdy ze svého příbytku „Srub Mířkov“ odešli a na Přimdě se připojili k pochodu smrti.
Cesty jsou ručně skládány a štětovány z místních kamenů. Za pozornost ale stojí celá trasa naučné stezky Sedmihoří v délce zhruba 12 km, která vás seznámí s některými zákonitostmi vývoje reliéfu krajiny v závislosti na geologické stavbě a klimatických podmínkách. Ale také s charakteristikou vegetace a zvířeny Sedmihoří, s historií osídlení a typických řemesel i se způsobem současného lesního hospodářství.

BOLZANOVA STUDÁNKA (OŘ Vysočina)

Studánku najdete v hlubokých lesích nedaleko cesty vedoucí z Nové Blatnice k lomu pod Těchobuzí, vede k ní naučná stezka Po pamětihodnostech Těchobuze.
Vznik pověsti o „Bolzanově studánce” nebo podle lidového názvu „Svěcené” můžeme datovat kolem roku 1820.
Tehdy okolo panského sídla Josefa Hoffmana byly hluboké lesy, které obklopovaly Těchobuz. Dceruška Hoffmana Karolína při jedné ze svých procházek v okolí již zaniklé sklárny zabloudila a vysílena usedla u této studánky. Plačíc, hladová a umírající strachy z nastávající noci usnula. Věrný pes Karolínu našel a přivedl pomoc ze zámku. Studánka na paměť této události byla upravena, opatřena obrázkem Panny Marie a pravidelně svěcena. Podle jiné pověsti našel Karolínu profesor Bernard Bolzano, kněz a filozof, přítel rodiny Hofmanů. Bolzano rád ke studánce chodil a zde sedával.

SVOBODA V HUBERTUSU

Trejtnarů je v republice 201. Nejvíc na Rychnovsku, kde před lety vedla lesní správu, a na Orlickoústecku, kde spravuje 12 revírů dnes a kde i žije. Rozhovor vedu s JANOU TREJTNAROVOU v době covidové. Jak říká, nic moc se pro ni nezměnilo, jen častěji přepíná svůj Radiožurnál. Ptám se, zda je těžké obstát jako lesní správkyně, jediná v Lesích, mezi muži? Rovnou se ohradí, prostě žádné schéma. Přistoupit na to je čistá radost. Takže „pošli to dál“....

Člověk nebo pes?
Pes. Je chápavější a taky vždycky projevuje radost, když přijdu domů.

Jezevčík nebo ohař?
Ani jeden. Takže teriér – tvrdohlavý, svůj a méně zvladatelný. Člověk si prý vybírá psa podle své povahy... Ale teď mám barvářku. „Nezodpovědně“ jí umřel pán, takže je naše a my se synem její.

Zelená nebo hnědá?
Zelená.

Cesta nebo pěšina?
Pěšina, protože není upravená a musí se zdolávat. Cesta je pro mě asfaltka, odvozní plocha, frekventované místo turistů a cyklistů.

Rusalka nebo Naši furianti?
Naši furianti, prostě vesnice....

Moře nebo jezero?
Moře. Jeho volnost a prostor.

Hajný nebo fořt?
Hajný je u merita věci. Fořt leccos ovlivní, má možná větší nadhled, ale hajný je u toho počátku.

Východ nebo západ?
Západ. Kdyby tedy šlo o slunce, pak bych řekla, že je to stejné, protože oba úkazy jsou krásné, ale pokud to beru z hlediska svobody, pak je pro mě jejím symbolem Západ. Souvisí to určitě i s dobou mých středoškolských studií, kdy jsme byli omezovaní v cestování za hranice. Co Vám zakazují, k tomu tíhnete, to je jasné. Takže když se pak otevřely hranice a mohli jsme vycestovat, byly patrné rozdíly, ale i to, že nic není černobílé. Strávila jsem tři čtvrtě roku v Austrálii a zažila ten „západní“ způsob života. Vzpomínám na detaily, na slušnost, otevřenost, vstřícnost a na obecně dobrou náladu.

„Důležitá je svoboda a nalezení vlastní cesty. I to, aby člověk sám před sebou obstál.“

Film nebo divadlo?
Odjakživa film. Sledovala jsem všechny, které získaly nějaká ocenění na festivalech, včetně nezávislých nebo divácky náročných. Úžasné jsou staré filmy s Vlastou Burianem nebo Hugo Haasem.

Černobílé nebo barevné?
Černobílé je jednoznačnější.

JANA TREJTNAROVÁ

Vede Lesní správu Lanškroun.

V oboru ji ovlivnil dlouholetý svérázný fořt Josef Egrt z Orlických hor, zakladatel světového chovu muflonů v Zaječinách, kterého poznala na střední škole. Vždycky ji udivovalo penzum jeho znalostí, především ze zoologie.

„Občas s ním byla legrace, byl ale dost tvrdý a ve vzteku si někdy pošlapal klobouk. Vzpomínám na něj jen v dobrém,“ říká.

Svatohubertská na Neratově, 2009

Kámen nebo sklo?
Kámen. Je nerozbitný... Sklo jen v umělecké podobě. Vždycky mě třeba zaujmou skleněné plastiky nebo originální stolní sklo.

Puška nebo nůž?
No, puška, protože zachová distanc. Nůž je příliš kontaktní.

Pivo nebo pito?
Pivo. Naplno, když to jde.

Hory nebo pláž?
70 procent hory, 30 pláž. Když se unavíte na horách, na pláži si odpočinete. Ale obráceně bych to nechtěla.

Věda nebo zkušenost?
Příklad uvedu z lesní správy. Pro mě je daleko podstatnější, jakou mám s revírníkem zkušenost, jaký je to člověk, jestli se na něj můžu spolehnout a věřit mu. Jeho odbornost je taky hodně důležitá, ale není to všechno a leccos se dá dotáhnout. Vlastnosti se ale jen tak nezmění.

Slunce nebo stín?
Energie, světlo, jasno... určitě slunce, i když stín má taky něco do sebe.

Paseka nebo mýtina?
Paseka. Ta má pokračování, už zarůstá, povstane z ní les. Mýtinou něco končí.

Naděje nebo víra?
Víra je důležitá, ale naděje důležitější.

Beskydy nebo Orlické hory?
Orlické. Jednak jsem tam doma, takže je znám pěšky i na běžkách, ale na tehdejším lesním závodě Rychnov jsem taky v 80. letech začínala kariéru. I díky kolegům to byly hodně dobré začátky.

Společná akce s CHKO Orlické hory pro děti – Zemská brána, 2010

Klášterní víno nebo lesy?
Lesy. Klášterní víno vždycky znamená něco za něco.

Svátek nebo všední den?
Všední den, svátky moc nedržím.

Josef Čapek nebo Lada?
Čapek. Jeho tahy štětcem a kresby se mi zdají přímočařejší a jednodušší.

Zoologie nebo botanika?
Rostliny jsou také živé, ale zvířata na Vás reagují, doprovázejí Vás, je s nimi život veselejší.

Švejk nebo Cimrman?
Četla jsem a viděla všechna zpracování Švejka a tenhle humor je nezaměnitelný. Oslovuje mě ta Haškova lidskost a přirozenost.

Běh nebo chůze?
Běhat mi nikdy moc nešlo.

Potok nebo tůň?
Tekoucí voda, určitě potok.

Příběh nebo pocit?
Hledám začátek i konec, smysl, tradici, takže příběh.

Listy nebo jehličí?
Jehličí, což souvisí s tím, že ho mám všude v autě, často ve vlasech... patří k mé práci. Jako čerstvé jehličí nevoní žádný list.

Nádech nebo výdech?
Hluboký nádech.

Správa nebo zpráva?
Se S. Protože můžu něco ovlivňovat, o něčem přemýšlet, je v ní budoucnost. Ta se Z bývá konečná.

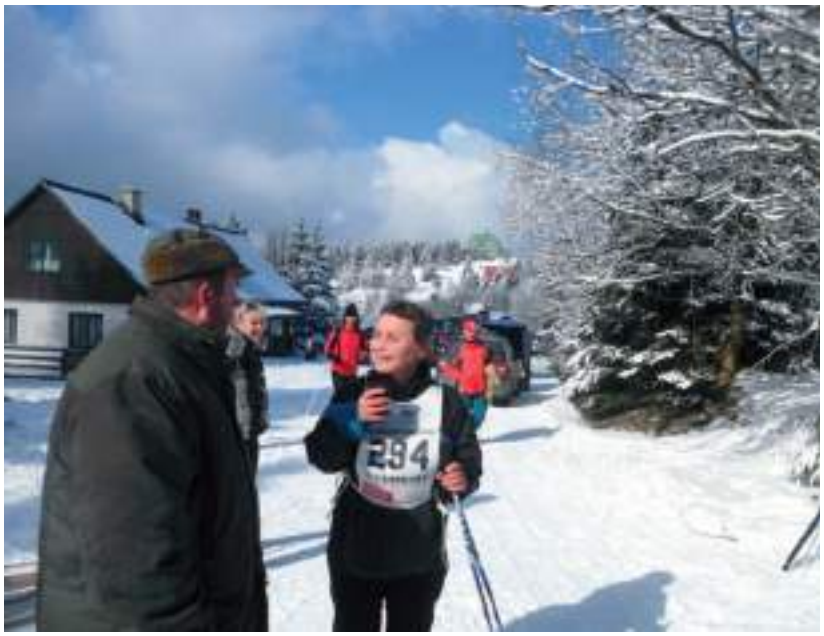

Přejezd Orlických hor – tradiční lyžařská lesnická akce, 2016

Eva Jouklová

VÁPENKA V KRUŠNÝCH HORÁCH

Najdete ji mezi městem Loučná pod Klínovcem a městysem Kovářská na severozápadě republiky v Krušných horách. Nebo na internetu pod dotazem Vápenka v Háji u Loučné pod Klínovcem. Jedná se vzácně dochované technické dílo, o které pečují Lesy České republiky.

Tento působivý objekt procházel obdobím rozvoje, úpadku, rozpadu, posléze obnovy a prohlášením za kulturní památku, která byla navržena do světového kulturního dědictví UNESCO. Vápenka je jednou z ozdob hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří, proslulé výjimečnou rozmanitostí, dlouhou historií těžby a zpracováním nerostných surovin.

Začátky v 18. století

Pece na výrobu vápna zde vznikaly sice až v průběhu druhé poloviny 19. století, nicméně těžba a zpracování vápence byla v tomto kraji zahájena již dříve, minimálně od poloviny 18. století.

Fotografie pořízená kolem roku 1920

Zakladatelem a provozovatelem vápenky byl šlechtický rod Buquoyů, který vlastnil značný majetek především v jižních Čechách (Nové Hrady), ale v severozápadním regionu jim v 19. století patřilo panství Hauenštejn, Měděnec, Přísečnice a Červený Hrádek.
Ve čtyřicátých letech 19. století je doložen provoz jedné pece u vápencového lomu na císařském otisku stabilního katastru. Z parcelního protokolu stabilního katastru je známa i plocha, kterou tato stavba zabírala – 10 čtverečních sáhů dle rakouské (vídeňské) měrné soustavy, tedy 36 m^2.
Původní pec pravděpodobně zanikla počátkem 50. let 19. století výstavbou pece nové. Soupis velkostatků z r. 1880 uvádí v Háji tři vápenné pece, spravované lesním úřadem panství Hauenštejn a Měděnec. Jedna z pecí byla vyřazena z provozu ještě před rokem 1910, za dalších 14 let byl

Fotografie vápenky před obnovou, vlevo dole destruovaná severní věž

Průběh rekonstrukce

zastaven provoz i zbývajících dvou pecí a pár dalších let si vápenku najímal stavitel Honcek z Vejprt.
Po roce 1929 se zdejší provoz zastavil. Ve 20. století totiž zdejší vápenky ztratily hospodářský význam i vlastníky a pustly. Lom zarostl lesem a pozemek s vápenkou byl nakonec převeden do majetku Státních lesů.
Vápenka sice byla po roce 1958 zapsána do státního seznamu nemovitých památek, nicméně z mnoha důvodů dál chátrala.

Co vznikalo ve vápence?

Až do první světové války bylo ve zdejších pecích ze směsi vápence a dolomitu páleno tzv. šedé vápno využívané především ve stavebnictví a smíchané s popelem také jako hnojivo. Vedle toho se vápenec používal v hutnictví pro železářské pece v Kovářské.
V areálu vápenky se nacházel povrchový stěnový lom, kde se těžily krystalické dolomitické vápence. V lomu jsou dosud patrné dvě dobývky, severní a jižní, vedené z otvírky v severozápadním svahu kopce. U obou dobývek jsou dochovány svážné rampy, u severní dobývky je u mimojdoucí komunikace patrná nakládací rampa s vyzděnou opěrnou zdí. Těžba v lomu probíhala mechanicky, vápenec se vylamoval špičákem, později také odstřelem za pomoci černého prachu. Rozbíjel se železnou palicí na menší kusy. Vápenec byl odvážen po svážných rampách a dřevěných lávkách v trakařích k zavážecímu otvoru některé z pecí, kde ho sypali do jícnu šachty.

Péče o vápenku

Přestože byla vápenka zapsána roku 1958 do seznamu kulturních památek, nebyla jí ze strany socialistického státu zajištěna žádná péče ani ochrana. Nezabezpečené objekty vápenky vlivem drsného klimatu a vandalů chátraly další desetiletí. Toto zanedbání se podepsalo na havarijním technickém stavu objektů, takže v roce 2004 se dokonce jedna z pecí vápenky zřítila.
Po „získání“ vlastnického vztahu k vápence začal státní podnik Lesy České republiky celý objekt obnovovat. V roce 2016 bylo vydáno stanovisko orgánu památkové péče ke způsobu obnovy památky a stavební povolení. Lesy ČR vynaložily na obnovu vápenky přes 6 milionů korun na stavební práce související se statickým zajištěním a zabezpečením objektů, zvláště proti negativnímu působení klimatu a náletové vegetace.
A co se už podařilo opravit? Práce na obnově památky probíhaly především v letech 2017 až 2019. Jižní věž vápenky byla nepohledově zastřešena a vnitřek věže vápenky připraven ke zpřístupnění. Zřícená severní věž vápenky byla stabilizována. Kolem vápenky jsme vybudovali přístupovou cestu s informačními tabulemi.
Volně přístupné jsou tedy severní věž, lom na těžbu vápence a bezprostřední okolí vápenky. Jižní věž je zabezpečena. A prohlídka tohoto unikátního objektu? Je možné si ji domluvit i s průvodcem v informačním centrum nebo na stránkách města Loučná pod Klínovcem.

Ing. Stanislav Liška,
lesní správce LS Klášterec

LESY PRO BUDOUCNOST

Zveme vás na prohlídku expozice Lesů České republiky v Národním zemědělském muzeu v Praze

Expozice se skládá ze dvou částí. V té stálé náš podnik představuje programy, které směřují k obnově lesa stiženého mnohaletou kůrovcovou kalamitou. Tyto aktivy se dají shrnout mottem *„Kalamita je příležitost"*.
Jedná se mj. o programy **Sázíme lesy nové generace** nebo **Lesy pro XXII. století.**
V programu **Vracíme vodu lesu**, který je s investičním plánem miliardy korun největším vodohospodářským v historii podniku, jsou obnovovány studánky či mokřady, staví se rybníky i hráze a potoky se vracejí do přirozených toků.
Lesy ČR zde představují i programy **Vracíme koně lesu** a **Vracíme sovy lesu**, které se zaměřují na navrácení šetrného hospodaření v nepřístupném terénu, nebo podporu hnízdění dravců – přirozených škůdců přemnožených hlodavců.
Zúčastnili jste se v říjnu 2019 **Dne za obnovu lesa**? Tedy podobně jako dalších 31 tisíc nadšenců? Pak se možná najdete na fotografii v další části expozice, která je připomínkou na nejen tuto gigantickou akci pro veřejnost, ale i pozvánkou na další stovky menších brigád, při nichž dobrovolníci sázejí stromky, uklízejí klest či sbírají semena lesních stromů pro přípravu nových sazenic.

Kromě stálé expozice připravily LČR i její variabilní variantu, která se bude věnovat aktuálním tématům.
A nejatraktivnější lákadlo? Nesporně **virtuální prohlídka lesem**, jaký tady bude za několik desítek let. Stačí nasadit „kouzelné" brýle, vybrat si jednu z pěti konkrétních lokalit a projít se jako ve snu po tří stech metrech plochy lesem budoucnosti.
Už od začátku roku je na stránkách muzea www.nzm.cz k dispozici i virtuální komentovaná prohlídka naší expozice, která je věnována všem, jimž v osobní návštěvě zabránil nejdříve covid a po uvolnění restrikcí třeba nedostatek času. Ti si mohou celou výstavu prohlédnout z pohodlí domova.

KŘEHKÉ POSELSTVÍ JARA

Jaro je období, na které se těší snad každý živý tvor. Příroda se začne probouzet a ve znění písně „nalejvaj se pupence, nalejvaj se mraky“ a vše je projasněné očekáváním něčeho hezkého. Prvním poslem jara není ovšem petrklíč, jak vyplývá z pořekadla našich dětských let, ale sněženky a bledule.

V závislosti na počasí začínají vykvétat už od února, mnohdy i pod sněhem, a za optimálních podmínek vytvářejí bílé koberce, které z dáli připomínají zbytky sněhové pokrývky. V přírodě se vyskytují především v místech s dostatečným množstvím vody v půdě – v lužních a suťových lesích, kolem vodních toků a na podmáčených loukách.

Sněženka podsněžník

Obě rostliny vyrůstají z podzemních cibulí, mají čárkovité sytě zelené listy a bílé jednotlivé květy. Odlišují se především tvarem svých květů. ***Sněženka podsněžník*** *má květ složený ze tří vnějších bílých a delších okvětních lístků a tří okvětních lístků vnitřních, kratších se zeleným okrajem. Květ* ***bledule jarní*** *má zvonkovitý tvar a je složený z volných okvětních lístků se žlutou, případně zelenavou skvrnou na špičce.*

Bledule jarní

Oba druhy náleží do čeledi amarylkovitých, obsahujících toxiny především v cibulích, a mohou při požití vyvolat nevolnost, zvracení, průjem a celkovou slabost. Konzumaci doporučit nelze, ale jistě je možné poradit výlet do lokalit, kde se vyskytují v brzkých jarních měsících – vyrazit si např. na přírodní památku Sněženky ve Vysokém lese a přírodní rezervaci Králova zahrada, ležící na pozemcích ve správě Lesů České republiky. Fakt, že jsou lokality s výskytem těchto poslů jara vyhledávány veřejností, podtrhuje i skutečnost, že jim věnuje svou pozornost i web „Kudy z nudy“. Přeji vám pěkný výlet!

Jana Svobodová,
metodik ochrany přírody, Ředitelství LČR

Sněženky ve Vysokém lese

Chráníme s odpovědností

Realizujeme rozsáhlé ekologické programy
ve prospěch zachování přírodních hodnot
celého území v kontextu okolní krajiny.

#chránímesodpovědností

LESY ČR

Staňte se členy Klubu nového lesa

O všem, co se v lese šustne

- **Přes mobilní aplikaci nebo na webu Klub nového lesa se přihlaste na některou ze stovek akcí – Dní za obnovu lesa. Připravili jsme je pro Vás po celé ČR. A vyvrcholí celorepublikovým Dnem za obnovu lesa v říjnu 2021.**
- **S rodinou či přáteli nám přijďte pomoci i opakovaně při obnově našich lesů. Se zkušenými lesníky budete sázet nové stromky, připravovat paseky k osázení, budovat oplocení nebo sbírat semena pro nové sazenice.**
- **Členové Klubu nového lesa budou zváni na akce pořádané naším podnikem a jejich partnery, získají nové zvýhodněné služby, vstupy a další benefity od nás i našich partnerů.**

Webový portál Klubu: **www.klubnoveholesa.cz**

Mobilní aplikace ke stažení na:
www.sazimelesynovegenerace.cz

KLUB NOVÉHO LESA

LESY ČR